

Ὁ κατά φαντασίαν χριστιανός

Ἰωάννη Κορναράκη

Ὁ ὅσιος Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος σκιαγραφεῖ τὴν εἰκόνα τοῦ κατά φαντασίαν χριστιανοῦ.

«Συμβαίνει μερικοί χριστιανοὶ νὰ εἶναι σὲ ἓνα βαθμὸ μέτοχοι τῆς χάριτος, ἐνῶ ἀκόμα συνυπάρχει μέσα τους ἡ κακία, ἡ ὁποία, μέ τὴν πονηρὴ τέχνη της, δείχνει τὴν παρουσία της, ἀλλὰ μένει ἀνενεργής.

Αὐτὸ κάνει τὸν χριστιανὸ ἐκεῖνον νὰ νομίσει ὅτι καθαρίστηκε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ διολισθησθεῖ στὴν οἴηση, λέγοντας καθ' ἑαυτὸν «χριστιανὸς εἰμί τέλειος».

Στὴν κατασταση ὅμως πού ἀμεριμνεῖ καὶ δέν ἀγωνίζεται κατὰ τῆς ἁμαρτίας, ἐκεῖνη μέ κρυφὸ καὶ ληστρικό τρόπο τὸν ρίχνει «στὰ κατώτατα τῆς γῆς». Προκαλεῖ τὴν μεγάλη πτώση του.

Ὁ κατά φαντασίαν χριστιανὸς ἔχει γεύση κάποιων χαρισματικῶν ἐμπειριῶν, οἱ ὁποῖες τὸν βεβαιώνουν ὅτι εἶναι καλὸς χριστιανὸς καὶ αἰσθάνεται αὐτάρκεια πνευματικῆς ζωῆς. Στὴν κατασταση αὐτὴ ὑποτιμᾷ κάποιες πτώσεις του, ἐπειδὴ μέ τὴν

αἴσθησι ὅτι εἶναι, ὄχι βέβαια τέλειος, ἀλλὰ πάντα ἓνας καλὸς χριστιανός, ἀναπαύεται στὸν ἄνετο χῶρο τῆς φαντασίας του.

Στὸ χῶρο αὐτὸ ἀπωθοῦνται οἱ πτώσεις του καὶ παραμένουν στὸν ἀσυνείδητο ψυχισμό του, ἕως ὅτου ἡ ἁμαρτία τίς ἀφυπνίσει ἐναντίον του.

Σὲ πολλά πατερικά κείμενα διαπιστώνεται ἡ συμφωνία τῶν Πατέρων στὸ ὅτι ἡ φαντασία ἀποτελεῖ παραπλανητικὸ παράγοντα πνευματικῆς ζωῆς γιὰ τὸν χριστιανὸ ἐκεῖνο, ὁ ὁποῖος προσκολλᾶται στὰ αἰσθητὰ καὶ ὕλικά μεγέθη τῆς ὑπαρξῆς, στὴν ὕλική ποιότητα τῆς ζωῆς καὶ δέν προκόπτει πνευματικὰ στὴν ἐργασία τῶν εὐαγγελικῶν ἀρετῶν.

Ὁ κατά φαντασίαν χριστιανός, μέ τὸν ἔντονο ἐξωστρεφικό του χαρακτήρα καὶ τὴ διψυχία τοῦ νὰ εἶναι καὶ μέσα στὴν Ἐκκλησία καὶ μέσα στὰ δρώμενα τοῦ κόσμου, βιώνει διαχρονικὴ τὴ διάσπαση τοῦ νὰ εἶναι «ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ».

ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ

ΤΕΥΧΟΣ 20 ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2016

Τουλάχιστον ὅσο.....

Δύο φίλοι ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια ἔφτασαν μέχρι τὰ βάθη τῆς ἐρήμου, φάχνοντας γιὰ ἓναν σοφὸ καὶ εὐτυχισμένο ἄνθρωπο.

Πραγματικά, μετὰ ἀπὸ πολὺ καιρὸ, βρῆκαν ἓναν ἅγιο ἀσκητή. Καὶ τὸν ρώτησαν:

-Τί νὰ κάνουμε, πάτερ, γιὰ νὰ βροῦμε τὴν ἀληθινὴ εὐτυχία; Βλέπουμε, ὅτι εἶσαι ὁ πιὸ κατὰλληλος ἄνθρωπος πού μπορούμε νὰ ρωτήσουμε. Γιατί φαίνεσαι ΑΛΗΘΙΝΑ ἤρεμος καὶ εὐτυχισμένος. Μόνο πού ἐμεῖς, γιατί νὰ τό κρύψουμε, δέν μπορούμε νὰ ζήσομε ὅπως ἐσύ...

Τότε ἐκεῖνος ὁ ἅγιος ἄνθρωπος, σηκώνοντας τὰ χέρια του πρὸς τὸν οὐρανὸ καὶ μέ δάκρυα στὰ μάτια, τοὺς εἶπε:

-Ἀδελφία μου, δέν χρειάζεται νὰ ζεῖτε ἀκριβῶς ὅπως ἐγώ, γιὰ νὰ εἴσθε ΑΛΗΘΙΝΑ ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟΙ. Ἀλλὰ τί χρειάζεται;

* ΝΑ σκέπτεστε τὸν Θεό, τουλάχιστον ὅσο σκέπτεστε τοὺς ἄνθρώπους.

* ΝΑ φοβᾶσθε τὸν Θεό, τουλάχιστον ὅσο φοβᾶσθε τοὺς ἄνθρώπους.

* Νὰ τιμᾶτε τὸν Θεό, τουλάχιστον ὅπως τιμᾶτε τοὺς ἄνθρώπους.

* Νὰ ἐλπίζετε στὸν Θεό, τουλάχιστον ὅσο ἐλπίζετε στοὺς ἄνθρώπους.

* Νὰ ἐκπληρώνετε τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ, τουλάχιστον ὅσο ἐφαρμόζετε τὸν ἀνθρώπινο νόμο.

* Νὰ ζητᾶτε τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, τουλάχιστον ὅσο τὴν ζητᾶτε ἀπὸ τοὺς ἄνθρώπους.

* Νὰ δοξάζετε τὸν Θεό, τουλάχιστον ὅσο δοξάζετε τοὺς ἄνθρώπους.

Καποδίστριας

π. Γεώργιος Μεταλληνός

Πολλοί έχουν πει πως ο Καποδίστριας ήταν ένας Ευρωπαίος, ένας άνθρωπος που «ήθελε να μετατρέψει τους Ρωμηούς σε Έλληνες», ισχύει όμως κάτι τέτοιο;

Τό 1819 γράφει στον πατέρα του: «Είναι έργο μοναδικόν τής προστασίας του Θεού και των θαυματουργών Αγίων που αναξίως επεκαλέσθη με δάκρυα ειλικρινούς καρδιάς και αφοσιωμένης», προσθέτοντας την φράση: «Πίπτων εις τούς πόδας του Θαυματουργού Αγίου μας και τής Αειπαρθένου Πλατυτέρας (= Θεοτόκου)». Είναι έκδηλη η ήσυχαστική του συνείδηση σε ένα ιδιωτικό γράμμα που του επιτρέπει να αποκαλύψει τα μύχια τής καρδιάς του. Είναι δε γεγονός ότι έβλεπε την ιστορική ύπαρξη του Γένους ζυμωμένη με την πίστη.

Γράφει σε άλλη περίπτωση: «Η Χριστιανική Θρησκεία έσυντήρησεν εις τούς Έλληνας και γλώσσα και πατρίδα και αρχαίας ένδόξους αναμνήσεις και έξαναχάρισεν εις αυτούς την πολιτικήν ύπαρξιν τής οποίας είναι στύλος και έδραίωμα». Συνδύαζε δηλαδή ο Καποδίστριας την ανάστα-

ση και την ιστορική συνέχεια του Έθνους, όχι με την Ευρώπη και την οποιαδήποτε βοήθειά της, αλλά με την παράδοση του γένους και τά πνευματικά αποθέματά του.

Ανάλογα θά δηλώσει και στον J. B. Georges Bory de Saint Vincent: «Πρώτα είμαι Έλληνας... γιατί γεννήθηκα σε αυτή την χώρα... Είμαι Έλληνας από πατέρα και μητέρα. Είμαι με την χάρη του Θεού που μου ανέθεσε την κυβέρνησιν αυτού του πτωχού λαού... Είμαι Έλληνας εκ γενετής, από καθαρή αγάπη, από αίσθημα, από καθήκον και από Θρησκεία».

Η αποστασιοποίησή του από τό φράγκικο περιβάλλον τής γενέτειράς του είναι τόσο εμφανής τό 1815 ώστε να δικαιώνεται ο χαρακτηρισμός του από τον Π. Χριστόπουλο ως «ταξικού αποστάτου». Παρατηρεί ο Καποδίστριας: «Η ένετική πολιτεία εκυβέρνα τάς Ίονιους νήσους με τό σύστημα τής διαφθοράς. Οι Αντιπρόσωποι εκλέγοντο εκ τής κλάσεως (=τάξεως) των ευγενών αρχόντων ήτις ήτο ή εύκαταφρονεστέρα και

ή μάλλον διεφθαρμένη δι' άνθητικότητα και έλεεινότητα... Η πολιτεία τής Βενετίας έφοβείτο τό έξοχον τής φυσικής μεγαλοφυίας των Έλλήνων και έπροσπάθει να τό καταβάλη με την άμάθειαν». Ήταν ευγενής στην καταγωγή, αλλά Ρωμηός στην καρδιά!

Ο Καποδίστριας γνώριζε και τίς άρρώστιες τής Ευρώπης, κάτι που θά τό εκφράσει σαφέστερα και συχνότερα κατά την πολιτική του δράση στην Ελλάδα.

Στό πρόσωπο του Μέττερνιχ αντιμετώπισε την μεσαιωνική Ευρωπαϊκή τυραννία, που προσπαθούσε να επιβιώσει.

Στό πρόσωπο του Βοναπάρτη και τής μετεπαναστατικής Γαλλίας πολέμησε την άλλοτριωμένη δημοκρατία που ως άστισμός υποκατέστησε την κληρονομική ολιγαρχία με την οικονομική.

Αυτό εκφράζει τό 1815: «έχομεν ήδη την απόδειξιν τούτου εις τάς ταχείας έπιτυχίας τής κακοηθείας και τής δολιότητος των Γάλλων. Δέν είναι εις μόνον άνήρ, τον όποιον ή Ευρώπη είναι αποφασισμένη να πολεμήσει. Είναι μία γενεά ανθρώπων χωρίς θρησκείαν, χωρίς τιμήν, χωρίς πατρίδα, χωρίς αρχάς, μία γενεά την οποία πρέπει να τιμωρήσωμεν και να διορθώσωμεν».

Διατηρώντας την αρχαία Έλληνική άρετή που διατυπώνει ο Πλάτων στην Έπινομίδα του «ό,τι περ άν Έλληνες Βαρβάρων παραλάβωσι, κάλλιον τούτο εις τέλος άπεργάζονται», προσέλαβε επιλεκτικά στοιχεία από την ευρωπαϊκή πραγματικότητα, άλλ' όχι την Ευρώπη στό σύνολό της.

Γι' αυτό θά επιδιώκει ή νεολαία, που με την συνδρομή του σπούδαζε στην Έλβετία, «να σχηματισθί πρώτον έλληνιστί και όχι έλβετιστί ή γαλλιστί. Η Έλλάς πρέπει πρώτον να μορφώνη Έλληνικώς την άπαλήν ψυχήν των τέκνων της. Η δε Ευρώπη να τελειοποιή ύστερον τούς ήδη έσχηματισμένους νέους». Η αίτία δηλώνεται στην έπόμενη φράση: «Ούτω τό Έθνος φυλάττει τον ένθικόν χαρακτήρα του, δέν νοθεύεται».

Ήν δέν γνωρίζαμε πως τό γράμμα άνήκει στον Καποδίστρια, θά μπορούσε άβιαστα να αποδοθεί σε κάποιον από τούς Κολλυβάδες Πατέρες!

“ΑΓΙΑ ΖΩΝΗ”

Περιοδική έκδοση Ι.Ν. Αγ.Ζώνης
ΙΕΡΑΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
Έκδότης: Ι.Ν.Αγ.Ζώνης • www.agiazoni.gr
Υπεύθυνος: Αρχιμ. Άνθιμος Ηλιόπουλος
Αγίας Ζώνης 27Α,
Αθήνα 11352 • τηλ.: 210 8674250
9 Οκτωβρίου 2016, Αριθ. Φυλ. 20
Διανέμεται δωρεάν • Εισφορές δεκτές